

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Självvärdering

Lärosäte: Högskolan i Halmstad
Forskarutbildningsämne: Hälsa och livsstil inriktning idrottspsykologi
Licentiatexamen: Ja
Doktorsexamen: Ja

Skriv en självvärdering per utbildning som leder fram till examen inom det forskarutbildningsämne som ska utvärderas. Självvärderingen baseras på kvalitetsaspekter och bedömningsgrunder inom aspektområdena:

- miljö, resurser och område
- utformning, genomförande och resultat
- uppföljning, åtgärder och återkoppling

samt de tre perspektiven:

- arbetslivets perspektiv
- studenters perspektiv
- jämställdhetsperspektiv.

Beskriv kortfattat samt analysera och värdera med exempel hur den utvärderade utbildningen uppfyller bedömningsgrunderna för varje aspekt inom aspektområdena och för perspektiven. Självvärderingen ska utgå från aktuella förhållanden för utbildningen. Beskriv såväl styrkor som identifierade utvecklingsområden samt hur arbetet med uppföljning, vidtagna och planerade åtgärder och återkoppling sker både för att utveckla utbildningen och för att säkerställa att utbildningen har hög kvalitet.

En mer preciserad vägledning till lärosäten vad gäller aspekter och bedömningsgrunder finns i *Vägledning för utvärdering av utbildning på forskarnivå*, bilaga 1.

Självvärderingen bör sammanlagt inte överstiga 75 000 tecken inklusive mellanslag (cirka 25 A4-sidor i 12 punkters storlek), exklusive lärosätets ifyllda tabeller.

Då självvärderingstexten hänvisar till dokument nås dessa via följande länk och refereras i nummerordning <https://hh.se/4.5e3b56c715a84efae81eedbb.html>

Aspektområde: område, miljö och resurser

Aspekt: Forskarutbildningsämne

Inledning

Hälsa och livsstil är ett av Högskolan i Halmstads (härefter benämnd Högskolan) profilområde och rättigheter att utfärda examen på forskarnivå inom området gavs av UKÄ 2013. De sakkunniga bedömde att Högskolan hade goda förutsättningar för att bedriva forskarutbildning inom området hälsa och livsstil. Efter intern prövning av högskolans forsknings och utbildningsnämnd (FUN) inrättades forskarutbildningsämnet Hälsa och livsstil med tre inriktningar: idrottspsykologi, omvårdnad och handikappvetenskap. Forskarutbildningen ges sedan 2014 i enlighet med den områdes- och ämnesbeskrivning som låg till grund för beslut om examenstillstånd. Organisatoriskt så tillhör utbildningen Akademin för hälsa och välfärd och är anknuten till den mångdisciplinära forskningsmiljön Centrum för hälsa, välfärd och idrott (CVHI).

Som beskrivits av UKÄ skiljer sig forskarutbildningar mellan lärosäten och förståelsen och tillämpningen av det övergripande området och ämnet hälsa och livsstil är en viktig förklaring till utbildningens innehåll och form. Området och ämnet hälsa och livsstil vid Högskolan avgränsas av en gemensam kunskapsram. Det innebär att utbildningens inriktningar färgas av det gemensamma och övergripande området och ämnet. Samtidigt har inriktningarna sin särart med särskilda tillämpningsfält, frågeställningar och perspektiv vilket kommer till uttryck i doktorandernas inriktningsspecifika avhandlingsprojekt. En styrka i ett tvärvetenskapligt forskarutbildningsområde som hälsa och livsstil är en gemensam ämnesintegrerande kunskapsutveckling. Denna möjliggörs i brytningen mellan traditionella ämnes- och disciplinavgränsningar genom interaktion av vetenskapliga perspektiv och kunskapsfält.

Utbildningen har *en* sammanhållen allmän studieplan för de tre inriktningarna. Examensbenämning är Fil.lic/Fil.dr inom ämnet hälsa och livsstil, med aktuell inriktning. Forskarutbildningsmiljön är i väsentliga delar gemensam för utbildningens alla doktorander. Då enbart en av inriktningarna, idrottspsykologi är föremål för utvärdering framgår i självvärderingen inte övriga inriktningars fulla bidrag till helheten. Det är därför angeläget att inleda med en beskrivning av det övergripande området och ämnet hälsa och livsstil såsom det formats vid Högskolan. På samma sätt beskrivs under aspektområden inledningsvis den sammantagna utbildningen och därefter det som är specifikt för inriktningen idrottspsykologi.

Beskrivning av området och ämnet hälsa och livsstil

Området är ett tvärvetenskapligt kunskapsområde som är större än ett traditionellt akademiskt ämne men mindre än ett vetenskapsområde. Området bestäms och avgränsas genom kombinationen av begreppen hälsa respektive livsstil samt de tre inriktningarna. Det breda kunskapsområdet innefattar förståelse, förklaring och förändring av människors hälsa och livsstil under hela livscykeln. Människors hälsa och livsstil förstås i en kontext av samverkande faktorer och villkor på individ-, grupp-, organisations- och samhällsnivå. Hälsa

och livsstil är ett tillämpat forskningsområde där samhällsrelevansen är central och där interaktion mellan vetenskapliga perspektiv och kunskapsfält bidrar med kunskap till dagens hälso- och livsstilsutmaningar.

Ämnet rymmer hälso- och samhällsvetenskapliga perspektiv och definieras som förståelse, förklaring och förändring av människors hälsa och livsstil. Med utgångspunkt i WHO:s beskrivning av hälsa som fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande ses hälsa som beroende av såväl individuella och grupprelaterade som samhällseliga faktorer. Ämnet fokuserar på hälsofrämjande faktorer och processer. För att skapa förutsättningar för främjande av hälsa och gynnsamma livsstilsval ses människors eget aktörskap som centralt liksom hur samhällseliga villkor skapar förutsättningar för denna process. Begreppet livsstil innefattar både traditionella hälsorelaterade beteenden och de val människor gör som kan påverka deras hälsa. Beteenden och val förstås delvis som individbaserade men också utifrån att människor finns i en kontext där omgivande faktorer påverkar de livsstilsval som kan göras.

Den ovan beskrivna breda förståelsen av hälsa och livsstil, med fokus på ett kontextuellt perspektiv där såväl biologiska och psykologiska faktorer som sociala och strukturella villkor påverkar, kommer väl till uttryck i den forskning som bedrivs inom forskarutbildningsmiljön. I ett pågående forskningsprojekt av arbete och sysselsättning för unga vuxna med intellektuell funktionsnedsättning ses tydligt hur människors hälsa och livsstil behöver förstås i en kontext där såväl individbaserade faktorer som strukturella samhällsvillkor påverkar. I ett annat projekt fördjupas kunskapen om faktorer som påverkar barns välbefinnande. Projektet är ett tydligt exempel på tillämpad forskning där barnens eget aktörskap är i fokus och där resultaten används för att utveckla och implementera hälsofrämjande interventioner. Projekten är också exempel på samhällsrelevant forskning som sker i samverkan med offentlig och privat sektor samt intresseorganisationer.

Inriktningen Idrottspsykologi

Högskolan i Halmstad har haft utbildning och forskning inom idrottspsykologi sedan 1980-talet och är det enda lärosäte i Sverige som har en komplett utbildningslinje med grundavancerad- och forskarnivå med fokus idrottspsykologi. Forskning med fokus på utövare av elitidrott har en mångårig och stark tradition vid Högskolan.

De centrala begrepp kring hälsa och livsstil som beskrivits ovan fokuseras inom inriktningen idrottspsykologi mot människors upplevelser, känslor och beteenden i relation till idrotts- och motionsaktiviteter. Det övergripande ämnets fokus på hälsofrämjande aspekter handlar i idrottspsykologi om att utveckla individers och gruppers prestations- och hälsofrämjande psykiska och sociala resurser med fokus mot idrottsprestation. Centralt är alltså förståelse och förklaring av hur hälsa och livsstil bidrar till idrottsprestation och idrottskarriär. Liksom hur idrottsdeltagande och motionsaktiviteter kan bidra till att utveckla och upprätthålla hälsa samt skapa förutsättningar för hälsofrämjande livsstilar för individer och grupper.

Den tillämpade psykologin, som inriktningen idrottspsykologi är ett exempel på, har en tydlig anknytning till psykologiämnet och rymmer olika psykologiska traditioner och perspektiv med utvecklings- och hälsopsykologi som bärande teoretiska utgångspunkter. Här kan nämnas teorier kring stress och coping, och motivationsteorier (såsom transaktionsmodellen och självbestämmande teorin [SDT]) *där människors upplevelser, känslor, beteenden och*

tankar i relation till idrotts- och motionsaktiviteter står i fokus. Utgångspunkt tas i olika vetenskapsteoretiska och metodologiska förutsättningar från positivism till konstruktivism. I idrottspsykologi är *hälsa ett centralt begrepp och handlar om att utveckla individen och gruppens prestations- och hälsofrämjande psykiska och sociala resurser* genom att individens välmående och hälsa sätts i centrum vilket skapar förutsättning för utveckling och prestation. Tillämpningsområdet för idrottspsykologin är t.ex. karriärutvecklingsstöd, stresshantering och skadeprevention, och motivation för fysisk aktivitet. Idrottspsykologisk forskning bidrar bl.a. till utveckling av stödsystem och nationella riktlinjer för kombinationen elitidrott och högskolestudier för främjande av fysiskt och psykiskt välmående. Idrottspsykologin bidrar med *forskningsresultat som har tydlig samhällsrelevans* och som, förutom inom traditionellt idrottsområde, t.ex. behov av hälsosamma idrottsmiljöer för barn och unga, också kan tillämpas på andra fält i samhället. Ett exempel är kombination av psykologi och fysisk aktivitet för förändring av motionsvanor med hjälp av digital teknik eller användning av hälsofrämjande interventioner i en vård kontext.

Pågående avhandlingsprojekt inom idrottspsykologi är väl anknutna till inriktningens forskningsområden, karriär och skador med fokus mot elitidrott/are, och i projekten synliggörs inriktningens centrala aspekter på ämnet hälsa och livsstil.

Tabell 1. Pågående avhandlingsprojekt i inriktningen idrottspsykologi

Doktorand	Slutmål för examen	Preliminär avhandlingstitel	Planerad examen
1	Doktorsexamen	Aiming for a degree and the podium - Dual careers' of Swedish university student-athletes	2019
2	Licentiatexamen	Careers of Swedish Handball Players: From the Empirical model to Psychological Support System	2018
3	Licentiatexamen	A multi-disciplinary approach to studying performance among high-level golfers	2017

Aspektområde: område, miljö och resurser

Aspekt: Personal

Handledare och lärares sammantagna kompetens

I forskarutbildningen hälsa och livsstil (härefter benämnd, utbildningen) finns 19 doktorander och 33 handledare. Andelen professorer/docenter är 58 % och 42 % är doktorer. Flera handledare har även läraruppdrag i utbildningen. Den sammantagna ämneskompetensen bland handledare och lärare är bred (se UKÄ tabellbilaga 3) och återspeglar den tvärvetenskapliga ansats med hälsovetenskapliga och samhällsvetenskapliga perspektiv som forskarutbildningsämnet hälsa och livsstil har. En bred sammantagen ämneskompetens svarar också mot utbildningens särskilda behörighet.

Handledarnas kompetensområden spänner över ämnen såsom psykologi, omvårdnad, handikappvetenskap, idrottsfysiologi, hälsoinnovation, folkhälsovetenskap, socialmedicin, socialt arbete, sociologi, kulturgeografi, samt medie- och kommunikationsvetenskap. Flera handledare har disputerat inom den inriktning de är handledare, vilket ger inriktningsspecifik teoretisk och metodologisk kunskap. Då forskarutbildningsämnet hälsa och livsstil är tvärvetenskapligt används den samlade kompetensen för att ge doktoranden möjlighet att i sin handledargrupp få ta del av flera perspektiv på hälsa och livsstil. För handledargruppens karakteristika se aspekt forskarutbildningsmiljö (tabell 4). Bland övriga lektorer vid Akademien och Högskolan finns även närliggande kompetenser som, vid behov, kan förstärka den sammantagna kompetensen t.ex. idrottsvetenskap, idrotts- och hälsopedagogik, välfärdskunskap och företagsekonomi beroende på forskningsfokus i framtida avhandlingsprojekt.

Alla handledare och lärare är aktiva forskare inom forskningsprojekt med relevans för forskarutbildningsämnet. Flertalet handledare är involverade i projekt över ämnes- och disciplinränder vid Akademien eller Högskolan och tar del av andra vetenskapliga traditioners förståelse av området hälsa och livsstil vilket är viktigt för den sammantagna kompetensen då forskarutbildningsämnet är tvärvetenskapligt. Antalet handledare som är involverade i nationella och internationella forskningssamarbeten har ökat sedan 2013.

Till den samlade kompetensen hör internationella gästprofessorer (IGP). Deras internationella forsknings- och utbildningserfarenhet har bidragit/bidrar med kunskapsöverföring t.ex. genom workshops och seminarier, men är också viktig för utbildningen genom influenser till det fortsatta internationaliseringsarbetet och vidgande av doktorandernas forskarutbildningsmiljö. Utöver IGP involveras externa forskare från andra lärosäten som tillför kompletterande perspektiv och kunskap i utbildningsmoment. Härigenom breddas doktorandernas kunskap kring den forskning som pågår på olika lärosäten med relevans för deras eget avhandlingsområde. Detta kan även öppna för nätverkskontakter och bidrar till att vidga forskarutbildningsmiljön. Som exempel kan nämnas forskare från Centre for Health and Equity Studies, Stockholms Universitet och Karolinska Institutet, Institutionen för psykologi, Göteborgs Universitet, Department of social research/Social Psychology, Helsingfors Universitet.

Inriktning idrottspsykologi

I inriktningen finns 3 doktorander och 5 handledare. Karakteristika för nuvarande handledargrupp framgår av tabellen nedan.

Tabell 2. Handledargruppens kompetensområde, kön, meriteringskategori och andel forskningstid

	Huvudhandledare	Kön	Andel forskningstid (% av heltid)	Biträdande handledare	Kön	Andel forskningstid (% av heltid)
Doktorand 1	Professor Psykologi ¹	K	50	Professor Omvårdnad	K	25
Doktorand 2	Professor Psykologi ¹	K	50	Doktor Omvårdnad	K	25
Doktorand 3	Docent Idrottsfysiologi	K	45	Professor Psykologi	M	50

¹ Huvudhandledare för 2 doktorander samt huvudhandledare för doktorand antagen i psykologi vid annat lärosäte.

Huvudhandledarnas forskning ligger nära doktorandernas avhandlingsområden. Inriktningen kännetecknas av hög internationell synlighet med nationellt och internationellt erkända och framgångsrika forskare. I internationell ranking 2016 av Sports Science Departments av Academic Ranking of World Universities rankas man bland de 300 främsta där placeringen i hög grad baseras på vetenskapliga publikationer positionerade inom det idrottspsykologiska forskningsområdet.

Sedan 2014 finns IGP i psykologi som bl.a. bidragit till utbildningen genom seminarier serie kring "The Research Process from Idé to Publication", workshops i vetenskaplig skrivande, samt granskning av manus för inriktningens doktorander.

Utöver nuvarande handledare finns även 3 nydisputerade lektorer i psykologi (prestationspsykologi, idrott- och hälsopsykologi), 2 post-doc (2017-2018) disputerade i psykologi samt rekrytering av 2 internationella (seniora) forskare (idrottskadans psykologi) som kan bidra bl.a. med inriktningsspecifika kurser.

Handledare och lärares möjlighet att forska och följa ämnes- och samhällsutveckling

Forskningens andel av handledares och lärares arbetstid har ökat sedan utbildningen startade. För de huvudhandledare som är anställda vid Högskolan är forskningens andel i genomsnitt omkring 40 % av arbetstiden och för biträdande handledare 34 %. I arbetstidsavtalet finns utrymme för kompetensutveckling med 15 % för heltidstjänst samt ekonomiska medel för disputerad för medverkan i t.ex. pedagogiska- eller vetenskapliga konferenser och kurser. För pedagogisk kompetensutveckling och meritering erbjuder Högskolepedagogiskt Centrum regelbundet kurser i högskolepedagogik, forskarhandledning och kompetensutveckling inom IKT på svenska och engelska.

Ämnesutveckling sker genom egen forskning, seminarier, undervisning och programutveckling, sakkunnig- och granskningsuppdrag. Genom egen forskningsaktivitet och medverkan i vetenskapliga konferenser följs utvecklingen inom eget ämne och

forskningsområde och här förvärvas fördjupad och ny teoretisk och metodologisk kunskap. Genom tvärvetenskapliga forskningsprojekt, tillhörighet till en gemensam forskningsmiljö och seminarier sker en synergi mellan handledares specifika ämnesbakgrunder och gemensam kunskapsutveckling i forskarutbildningsämnet hälsa och livsstil. Handledare deltar och medverkar i seminarier tillsammans med inbjudna externa/interna forskare. Vidare följs ämnesutveckling via andra seminarier och journal clubs i tvärvetenskapliga temaområden och interna/externa gransknings- och sakkunniguppdrag. Genom ett gemensamt handledarkollegium (HLK) sker erfarenhetsutbyte vid handledardagar med externt inbjudna forskare där det utöver handledningsfrågor diskuteras t.ex. forsknings- och publiceringsetik.

Ämnes- och samhällsutvecklingen följs (utöver egen forskning) genom; medverkan vid nationella och internationella konferenser där hälsa och livsstilsområdet diskuteras (ex FORTE talks); som expert i kommittéer och styrorgan på internationell, nationell och lokal nivå; i professionsförbunds arbete och samverkan med myndigheter, organisationer och brukare.

Vid Akademin bedrivs utbildning på grundnivå och/eller avancerad nivå i forskarutbildningens inriktningar. Detta innebär att handledare och lärare omsätter sina ämneskunskaper i undervisning och handledning, inte enbart i relation till doktorander på forskarnivå, vilket bidrar till god teoretisk och metodologisk förankring i respektive ämnen och möjliggör att följa ämnets progression från grund- till forskarnivå. Ett exempel är det lärarlag för Masterprogram i hälsa och livsstil där flera handledare i utbildningen, ca 60 %, undervisar vilket bidrar till en växelverkan mellan utbildningsnivåerna. Vissa har även lärar- och/eller handledaruppdrag vid andra lärosäten vilket bidrar till den enskildes ämnesutveckling och till utbildningen genom t.ex. kunskap om hur forskarutbildning och handledning genomförs vid andra lärosäten.

Inriktningen Idrottspsykologi

Handledare i inriktningen följer ämnes- och samhällsutvecklingen på samma sätt som övriga (beskrivet ovan). Andelen forskningstid för nuvarande handledare framgår av tabell 2 ovan.

Den vetenskapliga traditionen i inriktningsämnet är i hög grad internationell. Ämnes- och samhällsutveckling följs därför, utöver nationellt, även i stor utsträckning genom internationella samarbetsprojekt. Professorerna i psykologi/tillämpad psykologi är (tillsammans med sina doktorander) involverade i samarbetsprojekt både med nationella lärosäten och organisationer t.ex. GIH, Riksidrottsförbundet (RF) och inom ERASMUS+. Samarbetet med RF inom området *Att kombinera elitidrott med högskolestudier (s.k. dubbla karriärer)* är ett exempel på hur samhällsutvecklingen följs och arbete sker med fokus på idrottspolitiska områden och utveckling av nationella riktlinjer kring riksidrottsuniversitet (RIU) och elitidrottsvänliga lärosäten (EVL). Genom uppdrag för populärvetenskapliga tidskrifter och läroböcker till idrottsföreningar (SISU) samt högre utbildning följs aktuella frågor såväl inom som utanför akademien (se t.ex. Johnson, U et al. 2016, Stambulova & Ryba 2013 och Stambulova, N 2010).

Uppföljning och kvalitetsutvecklande åtgärder i syfte att säkra och utveckla handledarnas sammantagna kompetens

Högskoleövergripande uppföljning och utveckling genomförs bl.a. genom *Handledarundersökning och Doktorandbarometer* som genomförs var tredje år. Båda uppföljningar genomfördes senast våren 2014 vilket innebar att få handledare (och doktorander) i utbildningen ingick.

I Handledarundersökningen påtalades behov av större kursutbud och kompetensutveckling, tydligare resursättning av handledningstid, och arena för handledarskap. I utbildningen har basnivå för handledningstimmar har varit ett prioriterat område och antalet timmar har successivt utökats, det finns ett välfungerande HLK som bidrar till en gemensam handledararena samt riktlinjer för handledarskap vilket tillsammans svarar mot flera av identifierade utvecklingsområden. Hur utbildningen tagit tillvara resultat från Doktorandbarometern framgår under avsnittet jämställdhetsperspektiv.

På akademnivå ansvarar Styrgrupp för forskarutbildning för att handledare sammantagna kompetens står i proportion till utbildningens behov. Två handledarenkäter har genomförts (2015, 2016) inom utbildningen i syfte att få överblick av handledares forskningsämnen, handledarerfarenhet (antal doktorander som handledts fram till examen), antal uppdrag vid Högskolan och andra lärosäten) samt att inventera behov av forskarhandledarutbildning. Återkoppling har skett till styrgruppens representanter och HLK. Andelen handledare som har forskarutbildning är 90 %, dock har få handledare längre handledarerfarenhet. Här kommer bl.a. HLK att utgöra en resurs som arena för utbyte av erfarenheter och gemensamt lärande.

Uppföljning av handledares och lärares enskilda kompetens sker genom årliga medarbetarsamtal med avdelningschefer. För att säkerställa ämnesutveckling av det tvärvetenskapliga ämnet hälsa och livsstil har ämnesansvarig med professorskompetens utsetts från 2017. Ämnesansvarig kommer även kunna bidra till att ytterligare konkretisera utbildningens tvärvetenskapliga ambition. Då ämnesansvar är gemensamt med avancerad nivå säkerställs progression.

Kvalitet och omfattning på handledning säkerställs även i utbildningen på följande sätt.

Tydliga rutiner och riktlinjer för tillsättning av handledare.

Kompetenskrav och rutiner för tillsättande är tydliga och framgår i högskoleövergripande riktlinjer. Förslag till biträdande handledare förankras i Styrgrupp för forskarutbildning och i HLK. Genom den överblick dessa organ har kring möjliga handledares kompetens och tillgänglighet bidrar förfarandet till att säkerställa kompetens i handledargrupperna. Innan förslag om handledare fastställs tillfrågas doktoranden alltid av studierektor om hur hen ser på de förslag som lämnats.

Krav på forskarhandledarutbildning

Handledare ska ha genomgått forskarhandledarutbildning alternativt göra detta så snart som möjligt efter man utsetts som handledare. Att utbildning genomgått registreras i personaldatabas.

Tillförsäkrad basnivå av handledningstimmar (länk, 1)

Alla doktorander, oavsett finansieringskälla, tillförsäkras 120 handledningstimmar/år (heltidsdoktorand, 80/20) vilket stärker möjligheterna till att handledningskvalitet ökas. Huvudhandledare fördelar timmar mellan handledare vilket anges i doktorandens ISP.

Riktlinjer för handledarskap (länk, 1, bilaga1)

Riktlinjerna beskriver detaljerat förväntningar på den insats som följer med huvud- eller biträdande handledaruppdrag inom utbildningen.

Dialog kring handledning vid uppföljning av ISP

Vid årlig uppföljning av ISP diskuterar doktorand, huvudhandledare, minst en biträdande handledare och studierektor aspekter av handledningsinnehåll och genomförande vilket bidrar till säkerställande av kvalitet. Innan mötet sänder doktoranden ett utkast till uppdaterad ISP vilket ger möjlighet att förbereda diskussionen kring de aspekter av handledningssituationen som doktoranden vill ta upp. Samtalet ger möjlighet att fånga upp brister i kvalitet men också tillfälle att lyfta goda exempel på handledning och på så sätt bidra till kvalitetsutveckling i utbildningen.

Kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte i handledarkollegiet

HLC omfattar samtliga handledare (interna/externa), två doktorandrepresentanter samt studierektor. HLC leds av professor/docent och genomför tre halv eller heldagsträffar/år där något tillfälle är gemensamt med doktoranderna. HLC bidrar till säkerställande av handledningskvalitet genom förankring av rutiner och riktlinjer, informations- och erfarenhetsutbyte mellan handledare, och mellan handledare och doktorander. Som exempel har dessa tillfällen bidragit till diskussioner om forskarutbildningsområdet (t.ex. begreppen hälsa, livsstil och tvärvetenskap) och kvalitet i handledning (forskning om och erfarenheter av handledning utifrån doktoranders och handledares perspektiv), tvärvetenskaplig forskning, forskningsfinansiering samt diskriminering med särskilt fokus på doktoranders situation.

För att säkerställa att kompetensen är adekvat och står i proportion till utbildningen har ett kompetensförsörjningsarbete genomförts sedan examensrättigheter erhöles. Detta innebär riktade anslagsmedel till forskning (10 miljoner) och forskarutbildning, nyrekrytering av lektorer, professorer, post-doc (14 lärare 2015-2016), IGP, och bättre villkor för internmeritering. En prioritet har varit att stärka den seniora kompetensen vilket resulterat i att antalet seniora utökats med 4 professorer och 1 docent, och 2017 rekryteras 2 professorer inom idrott och samhällsfrågor. För att säkerställa kontinuerlig meritering prioriteras medel för nydisputerade.

För inriktningen idrottspsykologi bidrar den högskoleövergripande satsningen till meriteringsmöjligheter för lärare och handledare vilket bidrar till att säkra ämneskompetens och framtida handledningsresurser. Vidare finns ytterligare tre nydisputerade lektorer i psykologi som kommer att kunna bidra med ämnes- och framtida handledarkompetens i idrottspsykologi men också till forskarutbildningsämnet hälsa och livsstil

Möjliggörande av handledarbyte

Beslut om handledaruppdrag inkl. beslut om byte av handledare fattas av Forskarutbildningsutskottet (FUU) efter förslag från respektive akademi. Doktorand och/eller handledare tar upp behov av handledarbyte med studierektor (länk, 2). Detta kan ske när helst frågan är påkallad och utgångspunkten är att doktorand som begär det ska få byta

handledare enl. högskoleförordningen (HF). I uppföljning av den individuella studieplanen (ISP), där studierektor medverkar, ingår diskussion om handledning. Utöver kvantitativa aspekter diskuteras hur doktorand och handledare bedömer att handledningen fungerar. I Högskolans doktorandguide framgår att brister i första hand bör åtgärdas i ordinarie uppföljningsrutin (ISP) där FUU kan besluta om tätare uppföljning. Särskilt sammankallade möten t.ex. stödkommittémöten (se avsnitt Doktorandperspektiv) förekommer även. När doktoranden begär att få byta handledare diskuteras nytt handledarförslag med doktorand, studierektor och handledare, med hänsyn tagen till de brister doktoranden upplevt. Då skälet t.ex. är behov av förändrad kompetens i handledargruppen eller befintliga handledares arbetssituation diskuteras förslag av handledare och doktorand och vid behov även med studierektor och ansvarig för HLK. Tänkbara förslag bereds i Styrgrupp för forskarutbildning. I inriktning idrottspsykologi har inget byte av handledare varit aktuellt. Tillgången på möjliga nya handledare bedöms dock vara tillräcklig för att möjliggöra behov av handledarbyte.

Aspektområde: Område, miljö och resurser

Aspekt: Forskarutbildningsmiljö

Forskarutbildningsmiljö

En central del av doktorandernas forskarutbildningsmiljö är den tillhörighet utbildningen har till forskningsmiljön CVHI. CVHI består sammanlagt av 14 forskare med professors- eller docentkompetens och ytterligare 30 forskare med doktorsgrad samt 23 doktorander som organisatorisk och tematiskt bedriver forskning med relevans för området hälsa och livsstil. Inom forskningsmiljön, finns forskargrupper som återspeglar utbildningens inriktningar; Hälsa och Idrott, Hälsa och omvårdnad samt Samhälle och välfärd. CVHI leds av en forskningsmiljöledare och en styrgrupp där forskargrupperna är representerade.

CVHI har de senaste åren haft en mycket stark utveckling där forskningens andel av den samlade verksamheten på akademien har ökat från ca 15 % 2011 till ca 28 % 2015. Den externfinansierade forskningen har ökat från 6 miljoner 2011 till ca 17 miljoner 2016 och antalet peer-review artiklar i vetenskapliga tidskrifter har ökat från 32 under 2013 till 51 under 2016. Andelen professorer och docenter vid akademien har ökat från 11 personer år 2014 till 14 personer år 2016 (genomsnittlig forskningstid ca 40 %). Lektorer vid Akademien som forskar har blivit fler och den genomsnittliga forskningstiden för dem har ökat från 27 % år 2015 (22 personer) till 34 % år 2016 (30 personer).

Forskningen inom miljön täcker ett brett spektrum av fält med specifik profilering inom de tvärvetenskapliga teman "hälsa och hållbar uppväxt", "delaktighet i ett föränderligt samhälle" samt "förändringar i hälsa för individer och grupper". Dessa profileringar engagerar och samlar forskare och doktorander i tvärvetenskapliga forskningsprojekt. Forskarutbildningsmiljön expanderas internt, nationellt och internationellt genom de samarbeten och forskarnätverk som forskare har, genom medverkan vid konferenser, granskningsuppdrag vid disputationer, granskare i internationella tidskrifter samt att forskare har tillbringat gästvistelser på bl.a. La Trobe University, Melbourne (utbyten i inriktningen idrottspsykologi redovisas nedan). Den internationella utblicken stärks också av utveckling av internationella samarbeten i utbildningssammanhanget på Akademien. Rekryteringen av 4 gästprofessorer till miljön och samförfattande med internationella forskare har under de senaste åren ökat, men vi ser att detta tillsammans med ökade medel för forskningsprojekt från internationella finansiärer är ett fortsatt utvecklingsområde. Forskningsmiljön som helhet, de tre forskargrupperna och tvärvetenskapliga teman medverkar till att doktoranderna blir delaktiga i en lärandemiljö. I denna pågår ett stort antal forskningsaktiviteter och den regelbundna seminarieriet Hälsa och Livsstil samt andra seminarier som öppnar upp för samverkan internt och med det nationella och internationella forskarsamhället och med olika samhällsaktörer.

Inriktning idrottspsykologi

Forskare inom inriktningen idrottspsykologi är, utöver tillhörigheten till forskningsmiljön CVHI, knutna till forskargruppen Hälsa och Idrott som består av totalt 16 forskare varav 12 med fokus psykologi och idrott; 2 professorer, gästprofessor, 2 postdoc, 3 lektorer och 4 doktorander (varav en antagen vid annat lärosäte).

Forskningen inom inriktningsämnet tillämpad psykologi/idrottpspsykologi innefattar projekt kring prestationspsykologi, hälsa och karriärutveckling inom (elit)idrott samt hälsa och fysisk aktivitet generellt. Karriär- och skadeforskning är starka områden och forskargruppen har ett omfattande samarbete där doktorander involveras t.ex. med Psykologiska institutionen, Göteborgs Universitet, Graduate School of Professional Psychology, University of Denver, USA, Laurentian University: School of Human Kinetics, Canada. Vidare utbyte med John Moores University, Liverpool t.ex. genom "International Seminar on Innovations in Athlete Career Research" vid Högskolan 2016. Genom att handledare tillgängliggör sina vetenskapliga nätverk vidgas forskarutbildningsmiljön för doktoranderna. Deras direkta medverkan i forskargruppens forskningsaktiviteter, utbyte med nationella och internationella forskare inom den idrottpspsykologiska forskningen och intressenter i samhället ger dem möjlighet att utveckla och uppnå djup kunskap i inriktningsämnet och dess tillämpning.

Rekrytering och sammansättning av doktorandgruppen

Rekrytering av doktorander sker dels via extern annonsering och dels via samarbetsavtal med Region Halland eller företag. Doktorandtjänster som utlysts av Högskolan har hittills vanligen haft slutmålet licentiatexamen. Anledningen till detta är finansieringsmöjligheter och behov av att i utbildningens uppstartsskede bygga upp en tillräckligt stor doktorandgrupp. I flera fall har dock slutmål för examen kunnat förändras under utbildningen utifrån doktorandens önskemål och fortsatta finansieringsmöjligheter. Rekryteringsprocessen leds av CVHI styrgrupp. Den sökandes kompetens bedöms enligt definierade kriterier avseende avhandlingsområdets anknytning till ämnet hälsa och livsstil (med inriktningar), vetenskaplig mognad och handledarresurser. Forskningsmiljöledare, representanter från de tre inriktningarna och två docenter/professorer inom forskningsmiljön bedömer ansökningarna individuellt. Vid urval, intervju och beslut samråder CVHIs styrgrupp, samt från 2016 sker även samråd med Styrgrupp för forskarutbildning. Då anställning finansieras av Region Halland medverkar senior forskare från Regionen vid rekrytering och enbart regionanställda kan rekryteras.

I forskningsmiljön CVHI finns 23 doktorander, varav 19 (15 kvinnor och 4 män) är antagna i forskarutbildningen hälsa och livsstil. Doktoranderna har varierad utbildnings- och yrkesbakgrund vilket är naturligt utifrån utbildningens behörighetskrav (examen på avancerad nivå inom ett område som är relevant för forskarutbildningsämnet hälsa och livsstil). Antagningsår, antal och kön framgår av tabell 3. Utbildningen bedrivs på heltid (80/20) av 10 doktorander. Vid deltid sker detta utifrån doktorandens önskemål alternativt extern arbetsgivares regler vid finansiering av forskarutbildning för anställda. Doktoranderna finns huvudsakligen på Högskolan (utifrån aktivitetsgrad).

Doktorandgruppens sammansättning inriktning idrottpspsykologi

Karakteristika för gruppen framgår av UKÄ tabellbilaga 1a. Doktoranderna har inledningsvis antagits till licentiatexamen. Slutmål för examen till doktorsexamen har/kommer att ändras för 2 under 2016/2017. Språkkunskaperna är goda, 2 har svenska som modersmål och har mycket goda kunskaper i engelska, 1 har engelska som modersmål och svenska som arbetspråk. Engelska är muntligt och skriftligt arbetspråk i miljön då kommunikationen bl.a. med en huvudhandledare sker på engelska, publiceringstraditionen är internationella tidskrifter med samförfattade artiklar och vetenskapliga samarbeten har internationell

prägel. Ingen av doktoranderna befinner sig på annan ort. Tilläggas kan att det, utöver de 3 manliga doktoranderna, i miljön finns en kvinnlig doktorand antagen i psykologi, forskningsfokus idrott, vid annat lärosäte.

Tabell 3. Totalt antagna doktorander per inriktning, antagningsår och kön

Forskarutbildning Hälsa och livsstil ¹			
Antagningsår	Idrottspsykologi (kv/m) ²	Handikappvetenskap (kv/m)	Omvårdnad (kv/m)
2014	2 (0/2)	6 (5/1) ³	6 (6/0)
2015	1 (0/1)	1 (1/0)	3 (3/0)
2016			2 (1/1)
Totalt	3 (0/3)	7 (6/1)	11 (10/1)

¹ Medelålder 46 år ² Medelålder 35 år ³ 1 studieavbrott 2015, 1 disputerad 2016

Identifierade utmaningar

Sett till antalet doktorander och verksamhet har utbildningen i sin helhet vuxit kraftigt under kort tid. Detta har inneburit att de flesta doktorander har befunnit sig i ungefär samma fas i sin utbildning. För dem som kommer att antas framgent bedömer vi att det är positivt att gruppen nu rymmer doktorander som kommit olika långt i sin utbildning. Den successiva antagningen har till viss del utgjort en utmaning för utbildningen och från hösten 2017 kommer doktorander antas vid två tillfällen per år. Dels för att skapa bättre förutsättningar för planering och genomförande av utbildningsaktiviteter vilket är angeläget ur ett doktorandperspektiv samt att det också kan bidra positivt till den sociala studiemiljön.

Det pågår ett strategiskt arbete för finansiering och rekrytering av nya doktorander generellt via samarbete med specifika arbetsgivare (region och närkommuner). Det är angeläget att kommande doktoranders avhandlingsprojekt är väl anknutna till den strategiska utvecklingsprocess som sker inom CVHI där den tvärvetenskapliga forskningen utvecklas allt tydligare.

Den utmaning som är primär för inriktningen idrottspsykologi är att doktorandantalet är litet. Doktoranderna idag är mycket väl anknutna till sin forskargrupp, vilket är positivt, men synligheten i utbildningen kan påverkas då gruppen är liten i relation till övriga inriktningar. För att stärka förutsättningarna för ökat doktorandantal, kommer akademien medfinansiera anställningar upp till 50 % där seniora forskare inom inriktningen erhåller externa medel för övrig finansiering, något som bedöms vara en rimlig målsättning utifrån en stark och växande forskargrupp. Målsättningen är att antalet doktorander i inriktningen består av minst sex doktorander 2019.

En utmaning i utbildningen generellt, liksom i inriktningen idrottspsykologi, är sammansättningen avseende kön, ålder och bakgrund vilket medför att rutiner behöver ses över för en breddad rekrytering. Internationaliseringsperspektivet är i fokus i det strategiska arbetet och utbildningen planerar för att kunna anta den första internationella doktoranden under 2019. Förutsättningar för att anta internationella doktorander i inriktningen

idrottspsykologi bedöms vara goda utifrån inriktningsämnets internationella forskningstradition och inriktningens utarbetade internationella vetenskapliga nätverk.

Handledargruppens sammansättning

Handledargruppen består av 33 handledare (14 huvudhandledare, 19 biträdande handledare) (Tabell 4). Huvudhandledare är professorer eller docenter. Alla biträdande handledare har lägst doktorsexamen men är i flera fall professor eller docent. Majoriteten är anställda på Högskolan, 7 handledare har sin anställning utanför Högskolan (annat lärosäte, i regionen, pensionerad tidigare anställd). Merparten handledare är kvinnor. Sammansättningen återspeglar den fördelning som finns i Akademin och forskningsmiljö. Den större andelen kvinnor i handledargruppen återfinns också bland huvudhandledarna, där 5 av totalt 8 professorer och 5 av totalt 6 docenter är kvinnor.

Tabell 4. Antal (andel) handledare fördelat på meriteringskategori och kön

Kategorier	Antal	Antal kvinnor	Antal män	Andel kv/m
Professorer	10 (1 emerita)	6 (1 emerita)	4	60/40
Docenter	9	8	1	89/11
Lektorer	14	11	3	79/21
Totalt antal	33	25	8	76/24

I handledargruppen har 90 % forskarhandledarutbildning (motsvarande 3,5 - 5 hp) och alla handledare anställda på lärosätet har högskolepedagogisk utbildning, (83 % har 15 hp). Majoriteten handledare (utom 8) ingår i forskningsmiljön CVHI.

Handledargruppens sammansättning inriktning idrottspsykologi

Handledargruppen består av seniora forskare och en doktor i åldrarna 50-64 år (Tabell 2). Handledargruppen för respektive doktorand har en tvärvetenskaplig sammansättning, men med en tydlig förankring i inriktningsämnet vilket är önskvärt för forskarutbildningen hälsa och livsstil. Alla handledare har forskarhandledarutbildning samt högskolepedagogisk utbildning 15 hp. En av professorerna i psykologi har även forskningsledarutbildning. Alla är anställda på Högskolan och 4 tillhör forskningsmiljön (CVHI). Svenska är första språk för 4 av handledarna men engelska är ofta arbetsspråk på daglig basis för kompetensområdena psykologi och idrottsfysiologi.

Identifierade utmaningar

För närvarande bedömer vi att handledarkompetensen för de doktorander som antagits är god. Då nya doktorander antas kommer hänsyn, utöver kompetens, om möjligt tas till åldersstruktur och jämnare könssammansättning. Då det inom inriktningen finns 3 doktorer i psykologi (forskningsfokus prestationspsykologi, idrott- och hälsopsykologi) som idag inte har handledaruppdrag, samt att rekrytering av 2 internationella forskare pågår, bedöms möjligheterna för detta goda.

Säkerställande av kvalitet på avhandlingar

Att licentiatuppsatser/avhandlingar har hög vetenskaplig kvalitet säkerställs genom process och aktiviteter som redovisas nedan. Utbildningen har riktlinjer för licentiatuppsats och doktorsavhandling. De sammanfattas här i korthet.

Licentiatuppsats/avhandling kan skrivas som sammanläggningsavhandling eller monografi på engelska eller svenska.

Sammanläggningsavhandling baseras på delarbeten samt en ramberättelse (kappa). Delarbeten ska vara möjliga att publicera i internationella tidskrifter. I uppsatsen/avhandlingen vetenskapliga bidrag i relation till hälsa och livsstil tydligt framgå liksom relationen till inriktningen.

a).licentiatuppsats: normalfallet 2 delarbeten. Doktoranden första författare på minst 1 delarbete. Vid seminariet ska 1 delarbete vara publicerat eller accepterat och övrigt insänt till vetenskaplig tidskrift.

b)doktorsavhandling: normfallet 4 delarbeten. Doktoranden är förste författare på minst 3 av delarbetena. Vid disputation ska minst 2 delarbeten vara publicerade eller accepterade. Övriga delarbeten ska vara insända till vetenskaplig tidskrift.

Monografi

En licentiatuppsats/avhandling ska baseras på ett sammanhängande verk. Arbetet omfattning och kvalitet ska motsvara 2/4 års heltidsstudier. Avhandlingens vetenskapliga bidrag i relation till hälsa och livsstil ska framgå liksom relationen till inriktningen.

Hög vetenskaplig ämnes- och handledningskompetens hos handledare

I utbildningens riktlinjer för handledarskap tydliggörs ett särskilt ansvar för huvudhandledare kring att ta det yttersta ansvaret för att doktorandens vetenskapliga arbete håller en hög vetenskaplig kvalitet.

Tydliga uppföljningsrutiner (länk, 3a-b)

Forskarutbildningars uppföljningsrutiner godkänns av FUN. Centrala delar av uppföljningsrutinerna i utbildningen är;

a) årlig uppföljning av ISP

b) obligatoriska seminarier där avhandlingens framväxt och doktorandens kunskaper och färdigheter följs är angivna i den allmänna studieplanen och centrala för att säkerställa kvalitet. Seminarierna genomförs som öppna seminarier inom ramen för seminarieriet Hälsa och livsstil. Även externa avnämare och intressenter medverkar ibland. *Planseminarium* genomförs i början på utbildningen och doktoranden presenterar då sitt förslag till avhandlingsplan och hur denna relaterar till ämnet hälsa och livsstil liksom specifik inriktning. Planen granskas av disputerad forskare och doktorandkollega (länk 4a-b). *Halvtidsseminarium* genomförs (för doktorsexamen) när det återstår ca 2 års studier på heltid. Riktlinjer anger vilka krav som behöver vara uppfyllda för att seminariet ska kunna genomföras. Beslut om halvtidseminarium fattas av studierektor. Till seminariet sammanfattar doktoranden sitt projekt och dess anknytning till ämnet hälsa och livsstil liksom inriktning skriftligt (embryo till ramberättelse) och muntligt vid seminariet. Två disputerade forskare (varav en senior och en extern) och doktorandkollega granskar och diskuterar arbetet med doktoranden. Då utbildningen är tvärvetenskaplig ska detta återspeglas i val av granskare. Granskningens fokus är doktorandens kunskaper och färdigheter, avhandlingsarbetets vetenskapliga kvalitet och progress i relation till examensmålen, att ge vägledning för fortsättningen, bedömning av projektets möjlighet att

leda fram till examen och den planerade tidsramen. Dessa delar diskuteras även av disputerade granskare, doktorand och handledare i efterföljande möte och granskarna ger sammanfattande muntlig och skriftlig bedömning av kvalitet och kommenterar fortsatt planeringen mot examen. Bedömning ska ske i relation till examensmål (länk, 5a-d).

Slutseminarium genomförs då huvuddelen av utbildningen är genomförd och avhandlingsarbetet kan presenteras i sin helhet. Riktlinjer anger vilka krav som behöver vara uppfyllda för att seminariet ska kunna genomföras. Beslut om slutseminarium fattas av ämnesansvarig i samråd med studierektor. Två disputerade forskare (varav en senior och en extern) utses som granskare. Granskningsprocessen sker på samma sätt som vid halvtidsseminarium men där kraven ställs i relation till att doktoranden nu närmar sig tiden för examen och därmed förväntas kunna svara upp mot de examensmål som anges för licentiat- eller doktorsexamen (länk, 6a-d).

c) *Förhandsgranskning* av licentiatuppsats genomförs av extern disputerad granskare. Doktorsavhandling granskas av 3 seniora forskare (varav minst 1 extern) som kan utgöras av tilltänkt betygsnämnd. Intyg om genomförd förhandsgranskning bifogas anmälan om examination (länk, 7a-b).

Som ett led i utbildningens kvalitetssäkringsarbete tas dokument fram under våren 2017 som förtydligar informationen till granskare avseende vilka delar (av examensmålen) som särskilt bör fokuseras vid ovan obligatoriska seminarier.

d) *Deltagande i seminarier serien Hälsa och Livsstil, vetenskapliga konferenser och publicering* I utbildningen (i ASP) ingår att doktoranden aktivt deltar i regelbundna forskarseminarier i forskarutbildningsmiljön. Doktoranderna utses också som medgranskare vid planseminarium och halvtidsseminarium. Här liksom vid nationella och internationella konferenser med peer review förfarande presenterar doktoranden sitt avhandlingsarbete vilket bidrar med bedömning av arbetets kvalitet. Tidskrifternas review-process vid publicering utgör också en viktig del i säkerställande av avhandlingens kvalitet.

Uppföljning och systematiska granskningar av forskarutbildningsmiljön

Högskoleövergripande uppföljning och systematisk granskning initieras och genomförs av den kollegialt sammansatta forsknings- och utbildningsnämnden (FUN) samt forskarutbildningsutskottet (FUU) (länk, 2). För närvarande pågår även ett arbete på för att utveckla ett tydligare system för utvärdering av forskning och utbildning vilket FUN ansvarar för. I FUU ingår forskningsmiljörepresentanter, doktorandrepresentanter och forskarutbildningarnas studierektorer.

Styrgrupp för forskarutbildning, inrättades under 2016, och ansvarar på Akademnivå för strategisk utveckling, planering, genomförande och uppföljning av utbildningen. För att säkerställa att styrgruppen har en god överblick över utbildningens behov och samlade kompetens ingår forskningsmiljöledare, studierektor, ämnesansvarig för hälsa och livsstil, doktorandrepresentant, sammankallande för HLK samt akademichef. Då ansvarig chef med budget och personalansvar ingår ges en reell möjlighet att vidta åtgärder vid behov.

FUN genomför bl.a. en systematisk regelbunden utvärdering, med internationella granskare, av lärosätets och respektive forskningsmiljös forskning och samverkan med externa partners, ARC (Assessment of Research and Collaboration) (genomfördes senast 2013). FUU ansvarar bl.a. för att individuella studieplaner (ISP) följs upp regelbundet liksom utvecklingsarbete i syfte stärka den systematiska granskningen t.ex. framtagande av ny mall

för ISP. FUU genomför *doktorandbarometer* och *handledarundersökning*, beskrivs under aspekten personal.

De systematiska granskningar som genomförts i ARC och handledar- samt doktorandundersökning har forskarutbildningsmiljön tillvaratagit på olika sätt. Utvecklingsområden för CVHI som lyftes i ARC var ökad extern finansiering, ökad publicering i peer-review tidskrifter samt utveckling av den tvärvetenskapligt profilerade forskningen. En forskningsstrategi med mål och aktiviteter har implementerats i CVHIs strategiska plan, flera forskare bl.a. från CVHI ledning har genomgått en högskoleövergripande forskningsledarutbildning med syfte att stärka forskningsledares strategiska kompetens som genomförts i samarbete med Chalmers Professional Education. Vidare utvecklingsarbete har genomförts mot en allt tydligare tvärvetenskapligt profilerad forskning som stöds genom att CVHI strategiskt riktat sina interna medel till tvärvetenskapliga aktiviteter och projekt. En uppdatering av ARC genomförs 16/17.

Aspektområde: Utformning, genomförande, resultat

Aspekt: Måluppfyllelse – kunskap och förståelse

Doktorandernas kunskap och förståelse inom forskarutbildningsämnet hälsa och livsstil säkerställs genom en kombination av olika moment i utbildningen; kurser, seminarier, konferensdeltagande, handledning, kunskapsinhämtande till eget avhandlingsarbete. Genom att kurser och seminarier är gemensamma (oavsett inriktning) främjas möjlighet ytterligare till en bred kunskap och förståelse för forskarutbildningsämnet.

Samtliga kurser har en kursplan som följer lärosätets fastställda mall där kunskapskategorier och lärandemål framgår. Alla kursplaner diskuteras och förankras i Styrgrupp för forskarutbildning och Akademin Akademiråd innan de fastställs i FUU. Examinator (och i stor utsträckning undervisande lärare) för obligatoriska kurser är professor eller docent med kunskap och forskningsanknytning till kursernas fokus. Beslut om examinator fattas av akademiråd. För att säkerställa att utbildningens centrala fokus förmedlas genom utbildningens obligatoriska kurser så har kursinnehåll inför första kursomgångarna planerats av studierektor tillsammans med examinator för respektive kurs. Som ett led i att ytterligare tydliggöra sambandet mellan lärandemål, examinationsuppgifter och bedömning genomförs ett utvecklingsarbete där betygskriterier tydliggörs i kursernas studiehandledningar.

I utbildningen finns obligatoriska seminarier som bidrar till att säkerställa måluppfyllelse i utbildningen. De obligatoriska seminarierna beskrivs under aspektområde, forskarutbildningsmiljö. Seminarierna är centrala för att följa doktorandens progress avseende måluppfyllelse av kunskapsformerna. I de obligatoriska seminarierna görs en bedömning av doktorandens kunskaper utifrån lärandemålen (länk, ex. 5c-d).

De moment som genomförs för att uppnå examensmålen dokumenteras i ISP och genom denna kan måluppfyllelse följas. Vid uppföljning av ISP diskuterar handledare, doktorand och studierektor progressionen och hur planerade och genomförda aktiviteter svarar mot examensmålen. För att ytterligare förtydliga hur de olika moment som doktoranden genomför är anknutna till examensmålen pågår ett utvecklingsarbete i utbildningen där syftet är att ta fram en matris där mål, lärandemål och moment och deras relation tydliggörs. Tanken är att matrisen även kan användas vid uppföljning av ISP för att mer detaljerat kunna följa olika mindre och större moments bidrag till måluppfyllelse

Kurser

I tabellen ingår utbildningens obligatoriska kurser varav de som beskrivs nedan i text särskilt bidrar till en bred kunskap och förståelse för ämnet och vetenskaplig metodik.

Tabell 5. Obligatoriska kurser i forskarutbildning Hälsa och Livsstil

Kursnamn	Antal hp	Ingår i licentiat-examen	Ingår i doktors-examen
Introduktionskurs för doktorander	7,5	X	X
Delkurser:			
Vetenskapsteori	3		
Forskningsetik	2,5		
Högskolepedagogik	2		
Hälsa och Livsstil	15	X	X
Vetenskapsteori	4,5		
Forskningsetik	3		
Vetenskapliga metoder – fördjupning av kvalitativ och kvantitativ design och metod		X	X
Delkurser:			
Kvalitativ metod	3,5		
Kvantitativ metod	3,5		
Vetenskapliga metoder – fördjupning av kvalitativ och kvantitativ design och metod			
Delkurser:			
Kvalitativ metod	3,5		
Kvantitativ metod	3,5		

Kursdelen inleds med att doktoranden läser *Introduktionskurs för doktorander* (länk, 8) som syftar till att utveckla grundläggande generell kunskap kring forskning exempelvis kring kunskapsteoretiska antagandens betydelse för olika forskningsansatser och värdeaspekter i forskning. Då kursen samläses tillsammans med doktorander inom andra ämnen främjas förståelse för en bred förståelse för olika forskningsansatser. Ett lärandemål är att doktoranden efter avslutad kurs ska kunna inplacera det egna vetenskapsområdet i ett vetenskapsteoretiskt sammanhang. Härigenom främjas möjlighet att förstå forskarutbildningsämnet hälsa och livsstils kunskapsteoretiska hemvist vilket bidrar till en bred kunskap och förståelse i ämnet hälsa och livsstil.

I kursen *Hälsa och livsstil, 15 hp*, (länk, 9) främjas doktorandens breda kunskap och förståelse då kursen fokuserar på teoretiska och tvärvetenskapliga perspektiv på hälsa och livsstil. I kursen diskuteras olika perspektiv på hälsa med fokus på ett holistiskt hälsofrämjande perspektiv liksom teoretiska perspektiv där individens och gruppens resurser och möjligheter sätts i relation till kontext och i ett livsförloppsperspektiv. Doktoranden ska bl.a. efter avslutad kurs "kunna förklara och diskutera hur faktorer och processer på individ, grupp och samhällsnivå skapar och påverkar förutsättningar för människors hälsa och livsstil under olika livsfaser". Föreläsningarna tar upp området ur ett befolkningsperspektiv och ett nära individperspektiv. Ett exempel på föreläsning i kursen med fokus på idrottspsykologi som väver samman kontext och individ är "Livsstil, förändring och bemästrande av stressorer". Kursen examineras genom skriftlig enskild inlämningsuppgift där området hälsa

och livsstil med beskrivning av hälsoperspektiv och teoretiska förklaringsmodeller ska integreras med det egna avhandlingsprojektet. Tanken är att doktoranden ska påbörja en förståelse för sitt eget avhandlingsarbets relation till forskarutbildningsämnet hälsa och livsstil. Ett exempel från inriktningen idrottspsykologi kring karriärutveckling är där ett holistiskt synsätt på hälsa speglas genom ett idrottspsykologiskt ramverk där balans mellan individens interna och externa resurser och hinder fokuseras. Ett holistiskt synsätt kan då bidra till en vidare förståelse för individens hantering av en karriärövergång.

Inför att kursen skulle ges vid ett andra tillfälle genomfördes en kursutveckling utifrån doktorandernas synpunkter där övergripande ramverk förtydligades och workshops för möjlighet att diskutera olika perspektiv på hälsa och livsstil.

I kursen *Vetenskapsteori 4,5 hp*, (länk,10) fördjupas doktorandens kunskap kring vetenskapsteoretiska perspektiv och frågeställningar, kunskapsanspråk och vad som i samhällsvetenskapliga och hälsovetenskapliga kunskapsanspråk förstås som evidens. Kursen examineras genom att doktoranden i ett skriftligt paper med utgångspunkt i sitt eget avhandlingsprojekt och dess sociala och kulturella kontext diskuterar ontologiska och epistemologiska perspektiv.

En bred kunskap och förståelse för vetenskaplig metodik ges i kursen *Kvalitativ och kvantitativ design och metod inom området hälsa och livsstil, 7,5 hp*, (länk, 11) där doktoranden ska förstå kvalitativ och kvantitativ vetenskaplig metodik i allmänhet och studier inom forskningsområdet hälsa och livsstil i synnerhet.

Inom ramen för valfri kursdel kan kurser sedan väljas som vidare bidrar till en kunskap och förståelse inom hälsa och livsstil t.ex. med särskilt fokus mot idrottspsykologi exempelvis genom *Litteraturstudier inom forskningsområdet hälsa och livsstil 5hp/7,5hp* som är under utveckling.

Seminarier och konferensdeltagande

Vid obligatoriska seminarierna granskas måluppfyllelse avseende doktorandens kunskap och förståelse. I seminarieriet Hälsa och Livsstil ges möjlighet att möta ett brett spektra av forskning på hälsa och livsstilsområdet och respektive inriktning. Seminarieverksamheten bidrar även till att doktoranderna ges möjlighet till ett kunskapsutbyte kring olika perspektiv på hälsa och livsstil (lokalt examensmål). Deltagande i vetenskapliga konferenser (nationella/internationella) ger breddad bild av pågående forskning och bidrar på så sätt till bred kunskap och förståelse.

Aspektområde: Utformning, genomförande, resultat

Aspekt: Måluppfyllelse – färdighet och förmåga

Olika moment inom utbildningen såsom metodkurser, presentationer vid vetenskapliga konferenser, ansökningsförfaranden etc. bidrar till att möjliggöra och säkerställa att doktoranden vid tiden för examen kan nå målen.

Bedriva vetenskaplig forskning med adekvata metoder

Inom kursen *Vetenskapliga metoder – Kvalitativ och kvantitativ design och metod inom området hälsa och livsstil 7,5 hp* (länk, 11) tränas doktoranden i att självständigt göra adekvata val, planera för och tillämpa olika forskningsdesign, metoder och analyser samt att presentera och diskutera framtagna resultat. En fördjupning av metodkunskap sker för doktorander antagna till doktorsexamen i *Vetenskapliga metoder – fördjupning av kvalitativ och kvantitativ design och metod 7,5 hp* (länk, 12) där ett av lärandemålen är att doktoranden "självständigt och strukturerat ska fördjupa sina kunskaper avseende datainsamling och analys i relation till eget forskningsområde". Här utgörs en del av examinationen av att doktoranden ska diskutera och problematisera metodologiska överväganden i sin valda studie i relation till andra möjliga metoder som har använts i närliggande studier inom det egna forskningsområdet. En av doktoranderna i idrottspsykologi valde här en fördjupande diskussion kring tvärsnittsstudiers begränsningar i relation till longitudinella studier där variabler kan förändras mellan olika mättillfällen vilket relaterar till aktuell metodutveckling inom det aktuella avhandlingsområdet.

Examinationsmomenten för metodkurser innehåller även muntliga presentationer och oppositionsmoment där doktoranden tillägnar sig en bred metodkunskap. Inom valfri kursdel ges kursen *Tillämpad statistik – datahantering och analys i SPSS, 3 hp* (länk, 13) där kursens övergripande mål är att fördjupa doktorandernas färdigheter och förmåga kring statistiska metoder och färdigheter för bearbetning och undersökande analys av kvantitativa datamaterial, samt förmåga att kritisk kunna granska statistiska analyser inom empirisk forskning inom området hälsa och livsstil. Examinationsuppgifterna i kursen har en stegvis uppbyggnad och tanken är att dessa kan utgöra en slags prototyp för hur man kan arbeta med sitt datamaterial och successivt bygga upp en analysstrategi och sedan genomföra denna.

Att bedriva forskning inom givna tidsramar

Genom avhandlingsprocessen tränar och utvecklar doktoranden vidare sin förmåga att planera och genomföra olika uppgifter inom givna tidsramar exempelvis i samband med genomförande av obligatoriska seminarier, publicering, kursuppgifter. Doktorandens förmåga till detta säkerställs kontinuerligt exempelvis i handledning där överenskommelser görs om delprojekts/aktivitetens färdigställande. I ISP görs också en tidsplan upp för det kommande året där planerade moment sedan följs upp och avvikelser diskuteras. Härigenom blir utbildningsmoment och avhandlingsprojektet i sig föremål för färdighet och förmåga att bedriva forskning och andra uppgifter inom givna tidsramar.

Muntligt och skriftligt diskutera och presentera forskning med vetenskapssamhället och samhället i övrigt och stödja andras lärande

I utbildningen ingår för alla doktorander att presentera sina forskningsresultat på nationella och internationella konferenser, vanligen konferenser med peer review förfarande. Utbildningen har, för att bidra till att målet kan säkerställas, för alla doktorander avsatt särskilda doktorandmedel (länk, 14) för bl.a. konferensmedverkan och på detta sätt främja att doktorander kan delta i konferenser vid flera tillfällen och öka sin färdighet och förmåga att diskutera forskning i olika vetenskapliga sammanhang nationellt och internationellt. Doktoranderna inom inriktningen idrottspsykologi deltar i stor utsträckning i internationella konferenser och symposium där de presenterar och diskuterar sina egna avhandlingsstudier, t.ex. Association for Applied Sport Psychology's /ASSP, European Congress of Sport Psychology (FEPSAC), Congress of the European College of Sport Science.

Alla doktorander ges en introduktion i Högskolepedagogik, 2 hp, (delkurs i Introduktionskurs för doktorander). Doktoranderna bidrar till andras lärande bl.a. i institutionstjänstgöring, populärvetenskapliga föredrag, externa samarbetskontakter, professionsnätverk och genom att kommunicera forskning i sociala medier.

Doktoranderna skriver och medverkar i ansökningar om ekonomiska medel vilket bidrar till att kunna förklara och presentera sin forskning på ett för sammanhanget adekvat sätt. Att träna på att presentera sin forskning för samhället i övrigt ingår också som ett moment i kursen Hälsa och Livsstil 15 hp (länk, 9) som är obligatorisk för alla doktorander. Doktoranderna ska här utgå från sina egna forskningsresultat men presentera dessa i posterform för en populärvetenskaplig publik. I samband med att avhandlingen spikas författar doktoranden en pressrelease vilken utgör ett moment där alla doktorander ges möjlighet att presentera den egna forskningen för ett populärvetenskapligt sammanhang.

Som beskrivits så tjänar de obligatoriska seminarierna, vid sidan av andra examinationsuppgifter, en central roll för att säkerställa att doktorandens färdigheter och förmåga att med adekvata metoder bedriva forskning och kunna presentera och diskutera denna på en hög vetenskaplig nivå. Progressionen granskas i flera steg fram mot att avhandlingen exdamineras och har beskrivits under aspektområdet forskarutbildningsmiljö.

Aspektområde: Utformning, genomförande, resultat

Aspekt: Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt

I obligatoriska kurser i utbildningen fokuseras värderingsförmåga och förhållningssätt i relation till forskning på olika sätt. Att successivt under utbildningen utvecklas mot en högre nivå av intellektuell självständighet är centralt.

Visa intellektuell självständighet

Detta mål belyses t.ex. i *Forskningsetik, 3hp* (länk, 15) där doktoranden "självständigt (ska) identifiera och analysera forskningsetiska problem i olika vetenskapliga kontexter med relevans för studier inom området hälsa och livsstil" och i kursen *Vetenskaplig metod – fördjupning av kvalitativ och kvantitativ design och metod, 7,5 hp* där doktoranden "självständigt kritiskt (ska) reflektera och problematisera kring det egna forskningsarbetets metoder i relation till området hälsa och livsstil utifrån ett tvärvetenskapligt perspektiv". I examinationsuppgiften görs en fördjupande och jämförande metoddiskussion där doktoranden ska diskutera och argumentera för val, genomförande och metodologiska överväganden.

Under utbildningen sker i handledningen en progression där krav på den intellektuella självständigheten successivt ökar. Från en inledande projektplan där kraven och den egna självständigheten är lägre utvecklas denna successivt inför de obligatoriska halv- och slutseminarierna där doktoranden för varje steg fram mot disputation tar allt mer eget ansvar för design och genomförande av delstudier, liksom att skriva sin integrerande ramberättelse och visa vetenskapligt bidrag till forskarutbildningsområdet. Ett annat exempel är olika ansökningar där doktoranderna i inledningen av utbildningen får mer stöd av sina handledare för att senare genomföra dessa moment allt mer självständigt.

Vetenskaplig redlighet och forskningsetiska bedömningar

Områdena ingår i flera moment i utbildningen såsom kurser, seminarieverksamhet, handledning, och eget avhandlingsarbetet. I kursdelen ingår detta i den obligatoriska *Introduktionskurs för doktorander, 7,5 hp* (länk, 8) där forskningsetik introduceras och sedan återkommer och fördjupas diskussionen i kursen *Forskningsetik, 3 hp* (länk, 15) som är obligatorisk för dem som antagits till doktorsexamen. Doktorandens förmåga att göra forskningsetiska bedömningar säkerställs genom utformningen av examinationsuppgifter exempelvis där doktorander granskar ansökningar om etikprövning och kritiskt får reflektera över etiska dilemman i doktorandkollegors avhandlingsarbeten. Vanligen skriver doktoranden också en egen etikansökan till regional etikprövningsnämnd för sitt avhandlingsprojekt alternativt för delstudier. Beroende på om detta görs i ett inledande skede av utbildningen eller för delprojekt under doktorandens senare del i utbildningen är detta ett moment där doktorandens progress mot intellektuell självständighet blir tydlig. Under utbildningen lyfts även frågor om vetenskaplig redlighet exempelvis i kurser/moment i forskningsetik, vid doktorand-handledardag där aktuella exempel på plagiat, fusk etc. som uppmärksammas i massmedia används för att diskutera forskning och redlighet.

Förmågan att visa vetenskaplig redlighet och att kunna göra forskningsetiska bedömningar är delar som delvis säkerställs i de kontinuerliga samtal som sker mellan doktorand och handledare där huvudhandledare förväntas ta ett särskilt ansvar. Då doktoranden har

flerdisciplinära handledarteam så säkerställs även att doktorandens har insikt kring att/hur forskningsetiska överväganden och förhållningssätt skiljer sig åt inom olika vetenskapliga traditioner inom forskningsfältet hälsa och livsstil (lokalt examensmål).

I det material som sänds till granskare vid obligatoriska seminarier ska även etik tillstånd (när det är tillämpligt) ingå. Då doktoranderna själva gör en ansökan om etikprövning till etikprövningsnämnd innebär ett godkännande av ansökan i sig en del i säkerställande av att doktoranden har förmåga att göra adekvata forskningsetiska bedömningar. En del i säkerställandet av detta examensmål ligger även i doktorandernas tillhörighet till och delaktighet i en aktiv forskningsmiljö som genom kontinuerliga diskussioner om pågående forskning skolar in doktoranderna i vetenskaplig värderingsförmåga och förhållningssätt.

Doktorandens fördjupade insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar och dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används handlar i stor utsträckning om vetenskaplig kunskaps karaktäristika jämfört med andra kunskapsanspråk. Detta område utgör också ett av lärandemålen i den obligatoriska kursen forskningsetik och uttrycks "att kritiskt reflektera över forskningsetiska aspekter och regelverk i relation vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och forskares ansvar med fokus på området hälsa och livsstil". Diskussioner om vetenskapens roll i samhället och vilket ansvar forskare har är ett ständigt aktuellt område för forskning inom hälsa och livsstil. Ett konkret exempel på ett forskningsetiskt dilemma vid studier av elitidrottare kan vara att på ett vetenskapligt korrekt sätt återge all nödvändig information samtidigt som idrottarens integritet säkerställs. För det övergripande forskarutbildningsämnet är ett annat exempel de etiska utmaningar som kommer med en stark teknologikutveckling vilket ger stora möjligheter till exempelvis olika typer av interventioner men också kan behöva ställas i relation till etiska och filosofiska frågor om människors integritet, autonomi och delaktighet.

Här ingår också frågeställningar kring möjligheter och förutsättningar för vad som ska anses vara evidensbaserad kunskap där olika vetenskapliga discipliners kunskapsanspråk diskuteras. Vidare ingår diskussioner kring hur olika vetenskapliga discipliner förhåller sig till gränser för vad som bör anses vara evidensbaserad kunskap, och dessas vetenskapsteoretiska hemvist i den obligatoriska metodkursen, *Vetenskapliga metoder – kvalitativ och kvantitativ design och metod inom området hälsa och livsstil 7,5 hp*, (länk, 11) som läses av alla doktorander.

Arbetslivets perspektiv

I ett föränderligt arbetsliv efterfrågas kunskapsbaserat arbete inom hälso- och livsstilsområdet såväl nationellt som internationellt. Vetenskapligt grundad tvärdisciplinär kunskap som kan bidra med hälsofrämjande insatser och processer som syftar till att förebygga ohälsa och skapa förändring är mycket aktuellt. Det sker i dag en akademisering av idrotten där idrottsorganisationer och större föreningar nationellt och internationellt ser behov av ökad vetenskaplig kompetens. En av doktoranderna i idrottspsykologi delfinansieras av idrottsförbund för att utifrån evidensbaserad kunskap utveckla psykologiska stödsystem. Detta är ett exempel på hur utbildningen svarar upp mot en internationell utveckling där större elitklubbar anställer disputerade forskare som rådgivare och koordinatörer för att brygga forskning och tillämpning. En utbildning med beteendevetenskaplig kunskap inom tillämpad psykologi kan även bidra till utveckling av digitala tjänster till stöd för förändring som t.ex. projektet "Intelligenta ute-gym" där doktorander involverats.

Utbildningen i sin helhet och inriktningen idrottspsykologi rustar doktoranderna för ett föränderligt arbetsliv genom bred teoretisk kunskap, aktuell forskningskunskap och färdighet i att självständigt driva projekt. Kunskaper och färdigheter som är användbara för utrednings- och projektverksamhet även utanför akademien. I utbildningen tränas doktoranden i att arbeta teambaserat i multiprofessionella/-disciplinära team genom handledarteam där personer med olika yrkesbakgrund ingår. I riktlinjer för handledarskap anges att huvudhandledare har ett särskilt ansvar för att bistå med karriärvägledning och möjligheter för nätverksbyggande för tiden efter utbildningen. Doktoranderna i idrottspsykologi upparbetar nära kontakter med intresseorganisationer och användare vilket tränar deras förmåga att genomföra forskning och kommunicera forskning utanför ett akademiskt sammanhang. Doktoranderna rustas även för internationell karriär genom sina nätverkssamarbeten. De särskilda medel som doktoranderna förfogar över kan även användas för att uppabetta kontakter för postdoc efter examen.

Inom utbildningen genomfördes 2015 konferens på temat, "Karriärvägledning – internationalisering, mobilitet och media". Tema var bl.a. att ge inspiration till internationellt utbyte och att öka kunskapen om hur media kan användas för att nå ut med den egna forskningen för att bidra till den egna karriären. I utbildningen erbjuds doktoranderna även viss medieträning för presentation i olika typ av medier såsom radio, tv.

Informationsinhämtning kring utbildningens användbarhet sker i nationella forskarutbildningsnätverk och via ansvarigas och handledares vetenskapliga och professionsnätverk. Under 2017 kommer en referensgrupp att skapas där utbildnings- och arbetslivsrepresentanter kommer att ingå för att bl.a. bidra med information kring hur utbildningen kan förbereda för framtidens arbetsliv. Vid ansökan om examensrättigheter 2013 gjordes en genomlysning av utbildningens användbarhet i samhället och inom inriktningsområdena som vi fortfarande bedömer vara relevant. Utbildningen har inledningsvis haft en nationell prägel i enlighet med intentionerna i ansökan med fokus främst på nationell utbildningspraktik och svenskt arbetsliv. I det strategiska arbetet kommer utbildningen utvecklas mot en högre grad av internationalisering vilket innebär vidgade

nätverk, större vana vid att bedriva kvalificerade arbetsuppgifter på engelska vilket stärker möjligheter att bättre rusta doktoranderna för arbete på en internationell aréna.

Alumnverksamhet inte byggts upp. Den första doktoranden i hälsa och livsstil (inriktning handikappvetenskap) disputerade i maj 2016 och har fortsatt sin karriär inom akademien. För doktorander i inriktningen idrottspsykologi ges möjlighet via Svensk Idrottspsykologiska förening och European Network for Youngs Specialists in Sport Psychology (ENYSSP) att möta andra doktorander och disputerade.

Utbildningen planerar att systematiskt använda tidigare doktoranders erfarenheter och synpunkter i kvalitetsutvecklingen. Exempelvis intervjuas doktorander som disputerat kring erfarenheter av utbildningen t.ex. innehåll, handledning etc. På sikt kommer uppföljning göras med fokus på vilken anställning personer med forskarexamen i ämnet hälsa och livsstil (med inriktningar) har, hur examen kommer till användning i arbetet samt hur utbildningens delar kan bidra till att rusta för framtidens arbetsliv. Dessa båda alumnuppföljningar ser vi som viktiga led i kvalitetsutvecklingen. Uppföljning kring tidigare doktoranders anställning ger också information kring hur utbildningen kan arbeta med t.ex. karriärutveckling och nätverk med potentiella arbetsgivare.

Doktoranders perspektiv

Beskrivningen innefattar utbildningens alla doktorander och inriktningen idrottspsykologi beskrivs därför inte separat.

Arbetet för att doktorander kan ta aktiv del i utbildningen sker på högskolenivå och akademinivå. Studentkåren och doktorandnätverket, Halmstad Research School Society (HRSS) utser doktorandrepresentanter som är delaktiga i och har insyn i beredningsprocesser och beslut i FUN och FUU. På akademinivå kan doktorander påverka utbildningens utveckling och innehåll i Styrgrupp för forskarutbildning (tidigare 2014-2016 ledningsmöten i (CVHI), samt i HLK. Styrgruppen möts regelbundet och då alla funktioner i utbildningen är representerade ges möjlighet till samlad information samt ett samlat forum där frågor kan väckas och diskuteras. Här kan processer följas och doktorander kan delta i beredningsarbete. För medverkan används institutionstjänstgöringstid alternativt arvoderas deltidsdoktorander. Doktoranderna utser representant som alterneras i gruppen.

Doktorander delar vanligen arbetsrum (ej adjunkter) och har sin arbetsplats i något av de doktorandrum som finns på Akademin. Att rummen delas beror på lokalförutsättningar och att flera deltidsdoktorander. Lokalerna ger något olika förutsättningar för doktoranderna avseende möjlighet till arbetsplats nära de forskare man samarbetar med. Hela Akademin är dock samlad i ett hus vilket gör att doktorander och handledare enkelt kan träffas. Doktoranderna utrustas med dator, datorutrustning i relation till den enskildes behov.

Doktoranderna omfattas av Akademin systematiska arbetsmiljöarbete där ledningsfunktioner har specifika uppgifter i syfte att främja god arbetsmiljö. Som en del i kvalitetsutvecklingen finns stödstrukturer för att öka möjlighet till en väl fungerande studiesocial miljö från introduktion och genom doktorandtiden (länk,16).

Doktorandgruppen och studierektor möts i Doktorandforum 2 gånger/termin för informationsutbyte och diskussion. Härigenom finns ett informellt forum att ta upp olika frågor liksom för studierektor att fånga upp områden som behöver vidareutvecklas. Exempelvis har processen kring den aktuella UKÅ utvärderingen bl.a. förankrats här. En av doktoranderna i inriktningen idrottspsykologi har även deltagit som läsare och vid vissa arbetsmöten. Doktorandforum samordnas med seminariedagar för att underlätta deltagande. Doktoranderna arrangerar även egna träffar.

Extern mentor kan utses som resurs för t.ex. karriärplaneringsstöd eller intern mentor för stöd i institutionstjänstgöring. Stödkommittémöte ger möjlighet att ta upp frågor som doktoranden inte vill diskutera med handledare, närmaste chef eller studierektor. Här deltar alltid Akademichef men i övrigt avgör doktoranden. Tillgång till friskvårdsaktiviteter, möjlighet att delta i extern stresshanteringsutbildning finns och doktorander omfattas av resurser för pedagogiskt stöd.

Möjlighet att enkelt finna information om utbildningen, vart man vänder sig i olika frågor etc. är en viktig del av arbetsmiljön. Den högskoleövergripande Doktorandguiden ger god information (länk, 2). Information som särskilt gäller utbildningen i hälsa och livsstil finns på medarbetarportal. Doktoranderna även ett eget forum för information och diskussion på

portalen. Då utbildningen fortfarande är relativt liten och samlokaliserad finns relativt stora möjligheter till spontana samtal kring utbildningen mellan doktorander, studierektor och andra involverade.

Doktorandnätverket HRSS genomför en rad aktiviteter vid Högskolan. Nätverket bidrar bl.a. till att skapa gemensamma mötesplatser för social samvaro och utbyte mellan doktorander vid olika utbildningar. Nätverket har egen lokal, Alexrum. Studentombudens arbete innefattar även doktorander. Då situation skiljer sig från studentsituationen finns från 2017 en överenskommelse om att doktorandombudsman från Lunds Universitet kan anlitas vid behov.

Då utbildningen startade 2014 har fokus primärt varit utvecklingsarbete framför uppföljningsarbete. I det strategiska arbetet för utbildningen (2016-2018) ingår att följa upp utbildningen avseende studiesocial miljö. Detta kommer att ske 2018 med utgångspunkt i den Doktorandbarometer som genomförs 2017. Ett utvecklingsområde för Högskolan och utbildningen är ökat kursutbud samt förbättrad framförhållning kring kursstarter. Detta är ett angeläget område och kursplanering för 2017-2019 har därför tagits fram. Ett arbete för att även kurscheman och material ska kunna tillgängliggöras mycket tidigare har initierats bl.a. genom att examinatorer utses tidigare.

Jämställdhetsperspektiv

Könssammansättningen i doktorandgruppen är ojämn, 79 % är kvinnor och de manliga doktoranderna återfinns i huvudsak i en inriktning. Sammansättningen speglar sökbilden för utlysta doktorandtjänster. En jämnare sammansättning är angelägen och i rekrytering kommer jämställdhetsperspektivet vägas in tydligare exempelvis genom att det underrepresenterade könet ges företräde vid lika kompetens. Perspektivet kommer även vägas in tydligare vid marknadsföring och val av rekryteringskanaler.

Högskolan har policy och handlingsplan för lika villkor. Rådet för lika villkor samt likabehandlingssamordnare ansvarar för området och Högskolan har påbörjat ett jämställdhetsintegreringsarbete (JiHU) i processer kring rekrytering, tjänsteplanering, och meritering. Inom ramen för HR-arbete finns doktorandträffar där frågor som jämställdhetsintegreringsuppdraget, likabehandlingsplan, diskrimineringslagstiftning och härskartekniker har behandlats. Ett meriteringsprogram har genomförts för kvinnliga lektorer i syfte att öka antalet seniora forskare.

Ledamöter i beslutande organ för forskarutbildning och forskning på högskolenivå och akademnivå har tillsats utifrån funktion, inte primärt beaktande jämställdhetsperspektiv. Genomlysning av utbildningens ledning, styrning och verksamhet avseende jämställdhetsperspektiv kommer att genomföras utifrån de riktlinjer som utarbetas i pågående högskoleövergripande arbete.

I uppbyggnaden av utbildningen har det funnits en medvetenhet kring vikten av att tillförsäkra så likartade villkor som möjligt för alla doktorander. Tillämpningen av doktorandstege, basnivå för handledningstimmar och särskilda doktorandmedel för alla doktorander är exempel på resurser för att doktorandens möjligheter till progress i sitt avhandlingsarbete inte ska vara beroende av handledares egen prioritering eller projektbudget. Det finns riktlinjer kring att såväl kvinnor som män bör vara representerade i granskningsuppdrag i utbildningen. I första hand väljs föreläsare utifrån efterfrågad kompetens men då personer med likvärdig kompetens finns att tillgå uppmuntras att avväganden görs i relation till jämställdhetsperspektiv. Under våren 2017 kommer riktlinjer för examinatorer/kursledare tas fram där jämställdhetsperspektivet tydligare kommer att lyftas.

Ett jämställdhetsperspektiv innebär att det ska vara möjligt att förena arbets- och familjeliv. Detta innebär en utmaning då den akademiska traditionen ofta är relativt oreglerad vad gäller arbetstid och arbetsinsats. Doktorandernas schemalagda aktiviteter genomförs under kontorstid. I vissa fall har kursmoment inte förlagts till tidig morgon för att underlätta möjlighet att förena utbildning och familjeliv eller möjlighet till pendling. De doktorander som önskar utrustas med bärbar dator vilket bidrar till flexibilitet att vid behov kunna förlägga sin arbetstid till annan plats än Högskolan.

I doktorandbarometer 2014 framkom att fler kvinnliga doktorander än manliga upplevde sig diskriminerade/utsatta för kränkande behandling och att de i högre grad kände mer stress/press. Ett arbete genomfördes därför i utbildningen för att göra lagstiftning och Högskolans riktlinjer kring diskriminering kända bland doktorander och handledare bl.a.

genom seminariet "Diskriminering och trakasserier utifrån en doktorandombudsmans perspektiv". För doktorander som önskar erbjuds möjlighet att delta i utbildning kring redskap för stresshantering med fokus på doktorandsituationen.